

Rīgā, 2016. gada 25. oktobrī

Adresāts:
SIA "Kaugas"
Reģ.nr. 52103074671
Ļāvu iela 17
Liepāja LV-3411, Latvija

Kopija:
Dabas aizsardzības pārvalde
Baznīcas iela 7
Sigulda LV-2150, Latvija

EKSPERTA ATZINUMS

Nr. 2016/39

1. Eksperta atzinuma mērķis

Eksperta atzinuma sagatavošanas mērķis ir pēc SIA "Kaugas" pasūtījuma Dabas aizsardzības pārvaldes publiskā iepirkuma "Aleju apsekošana un izvērtēšana" (Nr. DAP 2016/22) ietvaros sniegt eksperta vērtējumu par 22.11.2005. MK noteikumos Nr.888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām" iekļauto **Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleju** tās izpētes un robežu izvērtēšanas kontekstā. Mērķa sasniegšanai izvirzīti šādi uzdevumi (1) izvērtēt alejas aizsardzības statusu un tās novērtējumu teritorijas plānošanas dokumentos (2) veikt alejas apsekošanu dabā, lai pārbaudītu, vai alejā ir īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju atradnes, novērtēt alejas nozīmi konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanā ilgtermiņā (4) sniegt rekomendācijas nepieciešamo apsaimniekošanas pasākumu veikšanai alejā konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanas kontekstā (5) apzināt pieejamo kultūrvēsturisko informāciju par Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleju (6) sniegt ieteikumus par alejas robežas optimālo novietojumu no bioloģiskās vērtības, alejas saglabāšanas viedokļa un ainaviskās situācijas

Eksperta atzinums ir sagatavots par sugu grupām – sūnas, ķērpji. Atzinumā ir sniegta informācija par 14.11.2000. LR MK noteikumos Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" uzskaitītajām sūnu un ķērpju sugām.

Eksperta atzinums ir sagatavots divos identiskos eksemplāros (**katrs uz lpp**), viens no tiem tiek iesniegts atzinuma pasūtītājam SIA "Kaugas", otrs paliek eksperta rīcībā).

2. Eksperta atzinuma sagatavošanas metodes

Alejas esošais aizsardzības statuss noteikts, balstoties uz Dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" datiem, kā arī Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām. Alejas statusa izvērtējums teritorijas plānošanas

dokumentos sniegts, aplūkojot 13.10.2011. LR Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pantā minētos dokumentus teritorijai, kurā atrodas aleja. Šie dokumenti ir (1) nacionālajā līmenī - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija un Nacionālais attīstības plāns (2) reģionālajā līmenī - plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma (3) vietējā līmenī - vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, attīstības programma, teritorijas plānojumi, lokālplānojumi, detālplānojumi. Atzinumā apskatīti tieši reģionāla un vietējā līmeņa teritorijas plānošanas dokumenti, īpašu uzmanību pievēršot vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, jo tie vistiešāk nosaka attiecīgās teritorijas izmantošanu.

Datu iegūšanā par īpaši aizsargājamajām sūnu un ķērpju sugām izmantota vizuālās uzskaites metode, alejā veicot katra koka apskati ar mērķi konstatēt aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas. Visas aizsargājamo sugu atradnes kartētas, izmantojot GPS uztvērēju Garmin GPSmap 64 (izmantota LKS-92 koordinātu sistēma).

Kultūrvēsturiskā informācija par Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleju iegūta, apmeklējot Saulkrastu bibliotēku, kā arī apzinot pieejamo informāciju interneta resursos.

3. Alejas aizsardzības statuss

Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleja ir valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis – aizsargājama aleja. Pēterupes Līgotņu mācītājmājas alejas kā dabas pieminekļa statusu un aizsardzības noteikumus nosaka 02.03.1993. likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, kā arī uz tā pamata izdotie 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un 22.11.2005. MK noteikumi Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”.

4. Alejas novērtējums teritorijas plānošanas dokumentos

Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleja atrodas Saulkrastu novada Saulkrastu pilsētas teritorijā.

Teritorijas izmantošanu vietējā līmenī nosaka šādi teritorijas plānošanas dokumenti:

- Saulkrastu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam
- Saulkrastu novada attīstības programma 2014. – 2020. gadam
- Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 25 gadu perspektīvā.

Reģionālā līmenī teritorijas attīstību nosaka:

- Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014 – 2030
- Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014. – 2020.

Saulkrastu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam paskaidrojuma rakstā Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleja atzīmēta kā Saulkrastu novada teritorijā esošs dabas piemineklis – aizsargājama aleja saskaņā ar 22.11.2005. MK noteikumiem Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”. Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleja kā dabas piemineklis attēlota teritorijas plānojuma grafiskajā daļā Saulkrastu novada teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas kartē.

Saulkrastu novada attīstības programmas 2014. – 2020. gadam novada esošās situācijas apraksta daļā Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleja atzīmēta kā aizsargājama aleja, kā arī dots alejas robežu apraksts.

Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleja konkrēti nav minēta. Stratēģijā iekļautajās vadlīnijās Saulkrastu pilsētas plānošanai noteikts, ka dažāda veida dabas objekti, tostarp dabas aizsardzības objekti un kultūras pieminekļi, jāvērtē kā Saulkrastu attīstības resursi, kuru sakopšanā ieguldītie līdzekļi dod ne tikai tiešu, bet arī netiešu atdevi.

Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmā 2014. – 2020. gadam aizsargājamās alejas konkrēti nav minētas, dabas un ainavu teritorijām noteikti tādi risināmie jautājumi kā dabas, ainavu un kultūrvēsturiskā mantojuma teritoriju apzināšana, saglabāšana, saprātīga izmantošana un apsaimniekošana, ainavu plānošanas un dabas aizsardzības jautājumu integrēšana teritorijas attīstības plānošanā.

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014 – 2030 aizsargājamās alejas tieši nav minētas. Vispārīgi stratēģijā iekļautajās apdzīvojuma plānošanas vadlīnijās cita starpā noteikts, ka katras apdzīvotas vietas plānojumam jāveicina dzīves vides kvalitātes paaugstināšanās (uzlabošanās) ne tikai dotajā pašvaldībā, bet visā reģiona teritorijā, sabalansējot vietējās un reģiona attīstības intereses, ekonomikas izaugsmes un dabas un kultūrvides aizsardzības/saglabāšanas prasības.

5. Alejas apsekošana

Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleja apsekota 2016. gada 3. augustā plkst. 14:50 – 15:00. Apsekošanas laikā ir skaidrs, saulains, silts laiks.

6. Alejas un tai piegulošās teritorijas vispārīgs raksturojums

Pēterupes Līgotņu mācītājmājas alejas shēma un robežu apraksts dots 22.11.2005. MK noteikumu Nr.888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” 33. pielikumā. Aleja izvietota blakus Pēterupes mācītājmājai starp mācītājmāju un dzelzceļa līniju, alejas vidū ir neliels uzbērums, pa kuru ierīkota gājēju taka (1. attēls). Aleju veido vidēju dimensiju liepas, kas stādītas vienā rindā katrā ceļa pusē, atsevišķām liepām ir stumbra bojājumi. Alejai piegulošo teritoriju veido neliela zālāja josla, koku puduri, blakus atrodas Pēterupes mācītājmāja.

1.attēls. Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleja. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

7. Alejā konstatētās īpaši aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas un alejas nozīme šo sugu saglabāšanā

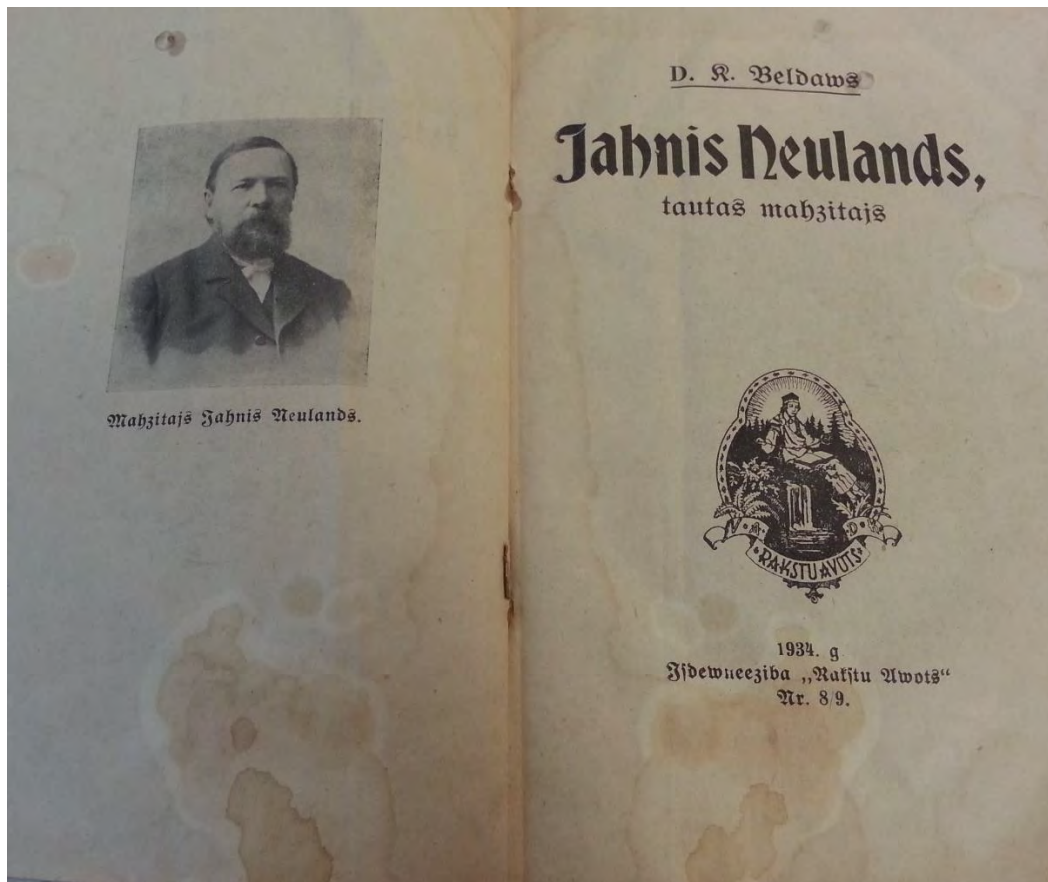
Pēterupes Līgotņu mācītājmājas alejā nav konstatētas īpaši aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas.

8. Ieteikumi alejas apsaimniekošanai

No aizsargājamo ķērpju un sūnu viedokļa alejā apsaimniekošana nav nepieciešama.

9. Alejas kultūrvēsture

Pēterupes Līgotņu mācītājmājas aleju 1879. gadā stādījis Latviešu draugu biedrības direktors, literāts un mācītājs Jānis Neilands (1840 – 1915). K. Belavs savā grāmatā “Jānis Neilands, tautas mācītājs” 1934. gadā raksta “Mācītāja muiža diezgan glīta, gar iebraucamo ceļu lapu koku zaļas rindas; jo ar stādīšanu Neilands labprāt nodarbojās” (2. attēls).

2. attēls. K. Belava grāmatas “Jānis Neulands, tautas mācītājs” atvērums, kreisajā pusē redzams mācītāja Jāņa Neilanda portrets.

10. Ieteikumi alejas robežu izmaiņām

Aleja ir maznozīmīga no aizsargājamo sūnu un ķērpju viedokļa, tomēr tā ir nozīmīga vēsturiska liecība, kas saistīta ar ievērojamu personību – mācītāju Jāni Neilandu. Ņemot vērā alejas kultūrvēsturisko nozīmi un alejas ainavisko situāciju, ieteicams aleju saglabāt valsts nozīmes aizsargājamo aleju sarakstā tās esošajās robežās.

11. Atzinumā norādītie normatīvie akti

Noteikumi par aizsargājamām alejām: Ministru kabineta 2005. gada 22. novembra noteikumi Nr. 888, Latvijas Vēstnesis, 2005, 8. augusts, Nr. 196 (3354)

Teritorijas attīstības plānošanas likums: LR 2011. gada 13. oktobra likums, Latvijas Vēstnesis, 2011, 2. novembris, Nr.173 (4571)

Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām: LR 1993. gada 2. marta likums, Latvijas Vēstnesis, 1993, 25. martā, Nr. 5

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264, Latvijas Vēstnesis, 2010, 30. martā, Nr. 50 (4242)

12. Atzinumā norādītie teritorijas plānošanas dokumenti

Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014 – 2020. Apstiprināta 2015. gada 18. septembrī. Pieejama: <http://www.rpr.gov.lv/pub/index.php?id=51>

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014 – 2030. Apstiprināta 2015. gada 18. septembrī. Pieejama: <http://www.rpr.gov.lv/pub/index.php?id=51>

Saulkrastu novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam. Apstiprināts ar Saulkrastu novada domes 2012. gada 31. oktobra lēmumu (protokols Nr. 14, 33. §). Pieejama: <http://www.saulkrasti.lv/index.php/lv/novada-plnoana>

Saulkrastu novada attīstības programma 2014. – 2020. gadam. Pieejama: <http://www.saulkrasti.lv/index.php/lv/novada-plnoana>

Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 25 gadu perspektīvā. Pieejama: <http://www.saulkrasti.lv/index.php/lv/novada-plnoana>

13. Atzinuma sagatavošanā izmantotie informācijas avoti

Vuškāns J. 2000. Par mūsu zaļajiem vēstures pieminekļiem. Latvijas Vēstnesis, Nr. 303/306 (2214/2217). Pieejams: <https://www.vestnesis.lv/ta/id/10213>

Beldavs. K. 1934. Jānis Neilands, tautas mācītājs. Limbaži: K.Paucītis, “Rakstu avots” Nr. 8/9, 80 lpp.

Atzinuma sniedzējs

Evita Oļehnoviča

Sugu un biotopu eksperte biotopu grupās: meži un virsāji, purvi;
sugu grupā: sūnas

Sertifikāta numurs: 128

Sertifikāta derīguma termiņš: 13.11.2014.- 12.11.2017.